

MAGYAR KURIR

A' FELSÉGES CSÁSZÁR ÉS APOSTOLI KIRÁLY KE-
GYELMES ENGEDELMÉBŐL.

Indúlt Bétsből, Kedden September 5 - dik napján, 1815 - dik esztendőben.

Frantzia Ország.

Az *Avignoni* Magistratus ilyen előadást hirdetett-ki a' közönséges levelek által: —“

„Marschal *Brüne* Augustus' 2-dikán délelőtti 10 órakor ide *Avignon*ba megérkezvén, a' szekeres postaházhoz beszállott. Ugyan ezen haznál volt szállva a' departamentum új Préfektusa *Saint-Chamans* úr is, a' ki hasonlóképpen még tsak az nap' reggel érkezett vala meg ide, 's a' ki a' Marschal *Brüne* úti levelét megolvassván, azt egészszen jónak lenni találta, hanem az örizeten itt lévő tiszt ezzel nem akart megelégedni, hanem meg akarta a' dolgot a' departamentális Kommandánsnak jelenteni 's a' passust is el akarta ehez vinni. *Chamans* Préfektus úr azonközben eszébe vévén, hogy a' Marschal úr' szekere körül oly formálog nevedik a' népnek sokasága, hogy veszedelemtől lehetne tartani, tehát jóvallotta a' Marschal úrnak, hogy ne késedelmezzék, hanem mennél előbb lehet folytassa tovább útját, megigérvén, hogy az irások utánna fognak küldtetni. A' Marschal úr meg is fogadta ugyan a' Préfektus' tanátslását, hanem az ő odaérkezésének híre a' nép közt már mindenütt elterjedve lévén, útjában mindenütt körülete volt a' sokaság, melly a' város' kapujánál az útját egészszen elállván, tovább menni nem engedte, hanem a' postaházhoz ismét vissza térítette. —

„Az új Préfektus által látta a' veszedelemnek nevedését, 's jelentést tétetett haladék nélkül a' departament' Kommandánsánál Major *Lambotnál*, megizenvén neki, hogy haladék nélkül álljon elő, a' ki is azonnal lóra ülven, a' *Hügies* batalionnyával fegyvert fogatott, 's a' nevezett postaház előtt, melly a' Palais-Royal nevű nagy vendégfogadó házban van, hat soros hadi rendet formáltatott, a' hol a' lármázó sokaság között találta az új Prefektust *Chamans* urat, az Ex-Prefektussal 's a' Prefektúrához tartozó egyéb tisztekkel egyetemben, a' kik a' felmérgetűlt népnek letsendesítésén iparkodtak, arra venni iparkodván ezt, hogy engedje onnét szabadon elmenni a' Marschalt. Megérkezvén oda Major *Lombot* egy gyökeres beszédet intézett a' néphez, melyre ez eltsendesedni látszott néhány szempillantatokig, de arra, hogy elszéledjen, tsakugyan tellyességgel réanem vette magát. —

„Ilyen zürzavarok között elkövetkezett a' tizenkettődfél óra. Ékkor a' Kommandás és a' Préfektus a' Marschalhoz a' szobába felmenvén, őtet ott egy asztal mellett leghidegebb vérrel ülve találták; egy levelet irván *Austriai* Generális *Nugenthez*, hogy vegye őtet a' maga védelme alá. Az előjárók tovább is elkövettek mindent egész délutánni 2 óráig, de semmire nem mehetek; a' mérgetűdő sokaság' bajonétjai né-

hány versben össze tsapkodtak az épület előtt hat sorban álló Batalionnak bajonétjaival. A' Polgármester is gyakran kiállott az ajtók eleibe, de réá sem hajtott a' boszszuállást szomjúzó sokaság. Sokak tele torokkal kiáltozták, hogy ha tavaly a' város ellen az az árulás nem tétetett volna, hogy *Napoleon* onnét idegen öltözetben ki nem bocsátatott volna, úgy Frantzia ország nem jutott volna a' mostani veszedelemre, 's megmentődött volna. Egyebek közt azt is hányták a' lármázók a' Marschalnak szemire, hogy ő is égygyik eszközlője volt légyen a' *Lambelle* Princz kisaszszony meggyilkoltatásának — mellyre ő, mint erőssítik tsak e' képpen felelgetett: *Éh! más dolog az; más idők voltak akkor!* —

„Végezetre valami két óratájban történt, hogy a' sokaság hátulról az épület padlásáról és a' konyha' ablakain a' házba bérontván, 's azután a' Marschal a' fenyegetődző 's átkozódó népet minden ajtókon bérohanni szemlélvén, egy pisztolyt kapott, 's magát azzal agyon lőtte, de már azelőtt is valami két órától fogva gyakran kérte a' körülette forgó embereket, hogy adjanak neki valami fegyvert, mellyel magát megölhesse. Holt testét a' Komendáns' rendeléséből a' városon kívül lévő Kaszárma' templomába akarták kiviinni, hogy ott a' nyútoztató padra kitegyék 's estve misét mondjanak a' lelkiért. Három órakor indították ki a' vendégfogadóbol nemzeti testörző seregek által kísértetvén, de nem vihették a' kaszárma'ig, minthogy az útban ötet a' nép elvette, 's *Rodánus* vizébe vetette.“

(Ezen Marschalnak az apja Prokurátor, ő maga pedig tudós 's egyszersmind könyvnyomtató volt eleinten).

A' *Nismes*, *Montpellier*, *Uzes*, és több más déli Frantzia városokban előfordult történetek is igen szomorú módon irattatnak-le. A' révolutzió ideje alatt előfordúlt legborzasztóbb történetek kerültek elő. Annyira ment a' dolog, hogy találtattak oly

gyilkosok, a' kik valamely személynek megöldöklésiért 600 Frankot is fizettettek magoknak. *Uzes* városában 6 embert fényes délben lőttek agyon ily módon a' nagy utzákon a' gyilkosok; más kettők, a' kik előbb valami módon kiszabadúltak vala a' dühös-ködő nép kezéből, más utzában ismét a' nép' kezére akadván, hasonló módon megöltettek. A' pusztításoknak 's ragadozásoknak nemei is mind a' régi módon előkerültek; épületek, majorok prédáltattak ki a' falukon. *Vallemagne* és *Montagnac* nevű falukban a' Protestansok' templomaik össze rontattak; ugyantsak az ő templomjokat *Pignauban* meggyújtották és felégették; sokaknak kalapjaikról, kik arra a' Király' visszaérkezése után a' fejér bokrétát felszurták vala, ezt letépték, igyszollván; nem vagytok méltók, hogy hordozzátok. A' vallásbéli és politikai fanatismus öszszetsatolták magokat arra, hogy a' déli departementeket, 's név szerént és különösen a' *Herault* departamentjét, lobogó lángal borittassák-el. A' tisztviselők elkergettek; 80 esztendő's papok sem kiméltettek-meg; melyre nézve minden tisztiszékek bészárattatva vannak. Azoknak a' protestánsoknak számát, kik a' fanaticus Royalistáktól Augustusnak 1-ső napjáig megöltettek, 600-ra, 's a' felprénáltatott, és felégettett házaknak számát 62-tőre teszik. És minthogy ez a' vallásbéli kegyetlen üldöztetés az egész környékre kiterjedni kezdett, tehát a' *Cevennes* hegyekre futottak ki egy részint a' Protestans familiák: de ide is utánnok mentek a' Royalista tsoporok 's nevezetesen némely fizetést nem kapó Szabad-kompániák, mellyek az *Angoulem* Hertzeg' nevét és formaruha-színét hordozzák.

A' *Journal-des-debates* ily megillető rajzolattal írja-le az Oberster *Labadoyeré* agyonlövettetését: —“

„Egy nagy példaadás mene véghez; egy elkerülhetetlen igasságtétel töltődék-bé. Oberster *Labadoyeré* nints többé; és

mind azok, a' kik ennek az igazságtételnek elmulaszthatatlanságát, kéntelenvoltát, érezték, nem fajlalhatták egyszersmind elegendőképpen a' politikai hosszú revolúciónak, ennek az ily sokféle lünök' és tévelygések kútfejének, szomorú következéseit. Gyászolva és bánkodva szemlélik ezek elhullani azokat az áldozatokat, a' mellyeket elkerülhetetlenül és parantsólván kíván a' szent ügy. Azon áldozatok, és szerentsétlenségek közzé számlálják ezek a' *Lapedoyere* halálát is, a' mellyek a' Bitangoló' visszajövetelének' következéseit. Szerentsétlen ifjú! Vigasztalja-meg magát a' te árnyekod; te annak az igazságnak tsapásai által ölettettelmeg, melynek semmi köze nintsen az indúlatoskodáshoz és gyűlölséghez. A' megkegyelmezésbéli jus, a' thronusnak ez a' felséges és legditsőségesebb jussa, annak a' Monarkhának szívére nézve, kinek ez a' megkegyelmezés vala leg főbb örvendezése, gyötrelommé vált, 's könyveket fartsart-ki annak a' Frantziák legjobb attyának szeméből, a' ki kéntelennek lenni szemlélte magát a' köz jóra való nagy tekintetből, egygyik gyermekének vérét kiontatni. —

„Tegnap előtt (ezeket Aug. 21 - dikén írja a' nevezett újság) délutáni 4 órakor, midőn a' Király éppen hintóba ülven kiszekerezni akart volna, egy a' könyvektől egészszen elázott szemű aszszonyember elő nyomúlt a' sokaság között, 's a' Király lábai eleibe térdre esvén, így kialtozott: *Kegyelem! Kegyelem!* A' nép azonnal megemerte, hogy a' *Lapedoyere* felesége legyen. A' Király így felelt az aszszonynak nagy megilletődéssel: „Aszszonyom! Esmérem az aszszony' és familiája' gyötrődésit; soha nem tagadtam-meg valakitől valamit nagyobb bánattal, mint az aszszony kérésit — melly szók után a' Király a' hintóba ülven szemmel látható megindúlással eltávozott, madam *Lapedoyere* pedig elájulva ott maradt, 's mások mentek segítségére Estvéli 6 óratájban, mikor a' Király a' Thuilleriába vissza érkezett, a' *Lapedoyere*

anyja fekete gyászban a' Thüilleria' udvarán várta ő Felségét, ő is próbát akarván tenni, de eltávozott, látván, hogy nem akarják a' Király' eleibe botsítani. —

„Már ekkor kivittek volt az Obestert a' *Grenelle*' térségére, a' hol ágyon lövetett. Egy nemzeti számos testörző sereg kísérte ki oda. Kierkezvén a' mezőre nagy buzgósággal térdre esett; Abbè *Duloude*, a' ki gyermekkorában nevelője most pedig gyóntató papja volt, őtet megáldotta; melly után bátorsággal felállván az Oberster, a' nélkül hogy szeméit békötteni engedte volna, maga eleikbe ment a' már töltött puskával álló Veteránusoknak, 's mejjét nekik tartván e' képpen szollott: Ne hibázzatok! — löjjetek! — 's halva a' foldre esett, 's a' többi. — Ez a' szerentsetlen Oberster tsak 29 esztendőt élt.

Marschal *Ney* (az elébb *Elchingeni* az után *Moskoui* Hertzeg), egy időtől fogva a' *Conciergerie* nevű fogházba lévén záratatva, Augustus 20-dik napján megjelent nálla a' Párisi Politziai Préfektus, 's hivatalos kérdezősködést tartott nálla; öt óra tölt-el a' kikérdeztetéssel.

A' Nápolyi volt Királyról *Joakimról*, a' ki felől egy időtől fogva sokféleképpen irtak, ilyen tudósítást küldött Jul. 18 - dik napján Lord *Exmouth* Marsiliabol Londonba: — „Marsahal *Murat* (úgy mond) Julius' 13 - dikán hozzám küldötte *Toulonból* az Adjutánsát Generál - Lajtnaut *Rosettit*, azt izenvén, hogy vegyem-fel őtet egy Anglus hajóra, és szállítsam-el Angliába. En azt feleltem neki, hogy ha Marschal *Murat* úrnak valamelyik Anglus hajón megjelenni tettik, ott ugyan az ő személye bátorságos oltalom alatt fog lenni, hanem én egyéb eránt őtet az ő jövendőbéli sorsára nézve semmi elkötelezés vagy feltétel alatt bizonyossá nem tehetem. Az ólta úgy esett értésemre, hogy neki ez a' válasz nem tétvén, útját *Toulonból* *Piemont* felé vette légyen.“

Toulouse városában kegyetlen gyilkos-

ság történt, melyről így írtak az Augustus' 18-dikán ott kijött újságlevelek: — „Itt igen szomorú történet fordult elő Augustus' 15-dik napjának estvéjén. Generál-Major *Ramel*, ezen departamentomnak Komandánsa, és egy Királyi szabadseregbeli katoná (Volontér), a' feltámadott nép által megöltetettek. A' támodásnak valóságos okát még eddig ki nem lehetett tanulni, a' hírek pedig, mellyek a' történet felől elterjedtek, oly sokfélék és egymásnak ellenmondók, hogy mi (Toulousei újságírók) jobbnak tartjuk elvárni azon hivatalszerént való tudósításokat, mellyeket ezen tárgyról Előljáróink ki fognak adattatni, mint sem hogy nem igaz híreknek közlése által hibás tévelygésekre adjunk alkalmatosságot, 's a' többi.“

A' *Quotidienne* nevű Párisi újság így ír ezen történetről: —

„Augustus' 15-dikén estvéli 8 és 9 óra között éppen midőn a' népnek egy része a' Kármeliták' piatzán tántzolásal töltötte idejét, valami husz személyek énekelve a' departament, Komendánsának Gen. *Ramelnek* szállása eleibe mentek és ott megállván így kiáltoztak: *Ramel távozzék - el, mert ő nem kell nekünk többé!* — Már 14-dikben is történt volt valami e' féle. —

„A' Generális nem lévén szállásan, az inassa hirt vitt néki, és ő haladék nélküli otthon termett. Azután még nagyobb sokaság gyűlt a' szállása' eleibe, 's az előbbeni kiáltozás is megújított. A' házban melyben *Ramel* lakott, kortsmaház lévén, ebben néhány Vadász katonák ültek, 's onnét ilyen kiáltozás hallatott - ki: *Vive l'Empereur!* — melyre a' nép ilyen kiáltással nyomúlt-bé: *Vive le Roi* — *Ramel* azonközben azt gondolván, hogy a' sokaság hozzá akar bérontani, kardot rántott és így szólott: *Itt van Ramel, mit akartok velle?* — A' nép fenyegetődni kezd — ő parantsol a' strázsának, hogy lőjjön — e' nem engedelmeskedik — ő ezt keresztül dőfi — a' több katonák bajonétot fordítanak a' nép-

nek; a' nép vissza vonnya magát. *Ramel* a' méreg miatt nem bírván magával, a' népnek ugrik, a' kardjával szurkál ide 's tova; 9 vagy 10 embert megsebesít, és kétségkívül többet is megsebesített volna, ha véletlenül ötöt egy puskagolyóbis, melyről nem tudják honnét jött, meg nem tsapta volna. Ekkor szobájába vissza futván, ajtaját bezárni elfelejtette. Az alatt a' polgári testőrző seregnek egy csoportja megérkezik, 's a' házat oltalom alá veszi. A' sokaság azonközben mind jobbanjobban nevedik 's nemelyek így kezdenek dühösködve kiáltozni: *A' Komandans a' népre lőtt!* — Azután az ő kiadattatását kívánta a' nép, ilyen kiáltozással: *Ha fogságra vitettetik, úgy meg nem fog büntettetni.* A' tisztviselők mindent elkövettek, a' mit tsendesítő szókkal tenni lehetett, de semmire nem mehettek; sem a' polgári sem a' katonatisztekre nem ügyelt a' sokaság; az emberek, kik addig a' megsebesített Komendans körül voltak, a' népet bérontani szemlélvén, lajtorjájokon a' szomszédba által hág-tak, és megmenekedtek, de a' sebes Komandans ott maradván, az ágyan feküve össze vagdaltatott. Annyira felmérge-sülve volt ellene a' nép, hogy el nem távozott tőlle addig, míg meghaltnak lenni nem gondolta. Tsakugyan még is élt 17-dikben estvéli 6 óráig. A' vérengzés harmadfél órát tartott. Az ő eltemettetése 18-dikban egész tisztességgel 's rangjához illő pompával ment véghez. Az alatt valamint a' nép úgy a' katonaság is jobban megfontolván a' dolgot, nagy megilletődést és bánatot mutat-tak; mindenek könyvező szemekkel kísérték a' holt testet. —

„Az öldöklést követett éjtzaka néhány szekerek mentek - ki útasokkal *Toulouse* városából, melyhezképpent olyan vélekedés támadott, hogy ezen szekerekben némely előkelő személyek ültek titkon, a' kik nem akarták, hogy megsemmisítsenek. Az ólta nem újult-meg a' lárma, tsak a' strázsakatonákra tétettek néhány lövések.“

Más Párisi újságoknak megjegyzések szerint ez a *Ramel* nevű Generális volt az, a ki *Toulousében* a fehér zászlót legelőbb kifüggesztette vala.

Villète, a *Toulousei* ideig való Polgármester, ilyen megintó hirdetést intézett ezen rúttörténetre nézve a lakosokhoz: —“

„*Toulousei lakosok!* a tiszta ügyen fundálódó meggyőződéssel intéztem vala utóbbi hirdetésemet hozzátok: ma vérző szívvel kell hozzátok intéznem szavaimat. A múlt éjjeli történetnek minden környülállásai tudva vannak előttetek, 's ti magatok is sohajtozni fogtok annak következéseire nézve. A tisztviselők mindent megtettek, a mi tőlök kitelt, de annak, a mit előre el nem láthattak, nem vehettek eleit; lehetetlen vala letsendesíteni azon indulatokat, a melyek hevesebben felforrottak vala, hogy sem önnön javoknak 's az okosságának szavára halgassanak. Hazafi társaim! legyünk egygyesek, legyünk erősek, ha azon veszedelmeket, a melyek bennünket fenyegetnek elkerülni akarjuk; nem lehetünk pedig sem egygyesek sem erősek, ha a fejetlenségnek igen rútt állapotjára jutunk; erre jutunk pedig azonnal, mihelyest előljáróinknak szavára nem halgatunk. Az előljárók kötelessége a közönséges bátorságot megőrizni: de a jó polgároknak is kötelessége az előljáróknak szavára figyelmeznii és őket az ő iparkodásaikban segíteni. Hozzátok fordulok *Toulousei lakosok!* ti értetek engemet. Semmi népzendülés, semmi veszedelmes öszszegyülekezesek ne legyenek többé; ha pedig tsakugyan találnának lenni, ekkor minden jó indulatú polgárok, a Királynak és hazának minden igaz barátjai, az Előljárók körül gyülekezzenek öszsze, hogy ezek azt az erőt fenn tarthassák, a melly nélkül senki sem maga sem semmi betses tulajdona nem bátorságos. „Költ *Toulousében* Aug. 16-dikán 1815-ben.“

Későbbi Párisi levelekben olvassuk,

hogy Aug. 22-dikén másod versbéli kikérdeztetése is véghez ment *Marschal Neynek*, és hogy az ő Felesége a Szövetséges nagy Hatalmasságok között egygyikhez folyamodván ennek azért esdeklett légyen, hogy szolljon a férjéért, de, a mint hallatik, nem nyert kedvező választ.

Belgiumi Királyság.

A *Genti* Püspök egy pásztori levelet botsátván a maga megyéjének tagjaihoz az eránt, hogy az oda béhozatandó Hollandiai Constitúciónak azon tikkelyeit, a melyek minden vallású embereknek megszenvedtetéseket illetik, ne fogadják-el, az ő levele mindenütt igen nagy kedvetlenséggel fogadtatott. A *Haagai States - Courant* nevű újság ezen pásztori levélről emlékezetet tévén, ekképpen szoll: — „Midőn ezen irást olvastuk, ohajtottuk volna, hogy a Püspök úr az előbbeni Frantzia Császári Constitúciónak alája tett hűség-hitéről való aláírásait (*Subscriptióit*) is, mellyet ő azon Constitúción eránt letenni telyességgel semmit nem késedelmezett, melléje ragasztotta volna.“ — A *Genti* Püspök Gróf *Broglio*.

Báró *Van - der - Capellen*, a Belgiumi Királyság Státustitoknokja, Augustus 8-dikán egy kerülő irást botsátott volt a *Notables*-től akkor tartatott gyűléseknek Elöl-ülőikhez, melynek summás foglalata ekképpen van: —“

„Én, Uraim! nem tartom haszontalan dolognak, a mi Constitúciónknak azon két tikkelyeiről, a melyek némely *Notables*-nek vallásbéli érzékenységeiket nyughatatlankodtatni látszanak, néktek egy pár szót szólni; értem azokat a tikkelyeket, a melyek minden féle nemű isteni tisztelnek megszenvedését, és minden féle lakosoknak, akár melly hitnek sorsosai közé tartozzanak, a közönséges hivatalokra való felvétettetését illetik. Ezen tikkelyeknek foglalataik, némely személyeknek szemeikben ellenkeznek a *Chatolica* Vallásnak fundamentomos törvényeivel, 's ezen

tekintetben elfogadhatatlannak látszanak lenni. Ezen félelmes gondolatoknak eloszlattatására, úgy itélek, hasznos lesz ki nyilatkoztatni a' *Notableseknek*, hogy az ezen tikkelyekben találtató határozásokat nem kell úgy nézni, mint ha a' *Notableseknek* gyűléseik a' végre hivattattak volna össze, hogy ezen tikkelyeknek elfogadtatása vagy el nem fogadtatása végett voksoljanak. Az ezen két tikkelyekben előforduló határozások csak azért tettek-bé a' *Constitúciónak* egyéb tikkelyei közé, mivelhogy a' *Betsi Congressusra* összegyülekezve volt *Hatalmasságok* által megerősítették, 's azon feltételek közé tartoztak, mellyek alatt a' *Szövetséges és Catholicum* Belgiumok egy fő alatt egymással összesatoltattak, 's a' mellyek ekképpén, mint az új Királyság' törvényeinek fundamentomos feltételei, úgy nézetettek. Ehezképpest semmi kérdés nem lehet a' mostani környülállások között az eránt, hogy tanátskozzatik-é a' nemzet olyan határozásoknak elfogadása felett, mellyek alatt a' *Hatalmasságok*, a' kik *Európának* új politikai alkotmányát helyre állítják, a' *Belgiumi Monarkhiának* felállítására nézve egymással megégygyeztek, 'sezt a' *Monarkhiát* a' mi *Felsőleges Fejedelmünknek* országlása alá adták. A' mi *Notableseink* tehát a' *Constitúciónak* megfontolása közben a' fennforgó tikkelyeket csak fére tehetik 's úgy nézhetik, mint oly feltételeket, mellyek a' mi *Státusunk*' *Constitúciónak* egyéb tikkelyeivel egygyütt egy egészszet tesznek, hanem mármég ezeknek megkésztetések előtt vég-módon megerősítettek voltak, és a' mellyektől azolta, hogy *Londonban* meghatározottak, elállani nem lehet."

A' *Belgiumi dolgoknak Folytatását lásd a' Toldalékban.*

B é t s.

Ő *Felsőge* a' *Frantzia Király* azért való barátságának és háládatos érzékenységének, hogy *Austria*, *Frantzia ország'* tessenességének 's régi jó rendtartásainak visszaállítatásán ily nemes iparkodással munkálódott, egy bizonyosságát akarván mutatni ő *Cs. K. Apostoli Felsőge* eránt, a' *Szent Lélek Rendjét* ajánlotta és adta ő *Felsőge* nek: Ő *Cs. K. Apostoli Felsőge* pedig a' *Szent István Rendjének* nagy keresztes vitézévé nevezte ő *Leg-keresztényebb Királyi Felsőget*.

Tekintetes *Udvarnok* *Lajos* Magyarországi eddig volt *Törvényes Prokurátor* urat, érdemeire és szép tehetségeire való tekintetből, az *Erdélyi Felsőges Királyi Cancelláriánál* *Udvari Agensé* kinevezni kegyelmesen méltóztatott ő *Cs. K. Felsőge*.

A' *Frankofurtumi Magistratus*hoz *Hivatal* szerént való tudósítások érkeztek az *Austriai és Prussus Ministerektől* az eránt, hogy a' *Német Szövetség'* összegyülekezése a' *jövő November'* 1-ső napjára legyen határozottatva.

A' *Hamburgi Börsenlista* úgy tudja, mint maga írja, hogy az *Orosz Császár és Prussus Király* ő *Felsőgek*, valami 6 hetek alatt *Frankofurtumon* által megfognak érkezni *Berlinbe*, 's az *Orosz Császár* onnét *Warschauba* fogja venni útját.

Nékünk (ezeket olvassuk a' *Baseli* tudósításokban) most az a' szerentsénk van, hogy az *Austriai Cs. K. Koronaörökös Hertzeg*et, *Lajos* és *Ferdinandus* Fő *Hertzeg*ekkel, a' *Hessen-Darmstadt* *Princzel*, és két *Szakszoniai Princzekkel* egyetemben, városunkban lenni szemléljük.

Sept. 2-dik napján adtak 100 Forint Huszas pénzért 337 1/2 forintot Váltótzáróban. Egy Csász. aranyért 15 forintot 39 krt.

Rendkívül való Toldalék.

A' Magyar Kurir 71 -dik darabjához.

Folytatása a' Belgiumi dolgoknak.

A' *Notables*eknek, a' tartományokban tartott tanátskozássaik után, végezetre Augustus 8-dikán a' Közönséges Státusokat is össze gyűjtötte a' Király, 's a' Notablesi gyűlések' tanátskozássainak resultátumát eleikbe terjesztvén, egy Nyilatkoztatást is tett eleikbe, melyben ezeket mondja: —

„Az ország' minden lakosainak egymással, ugyan azon fundamentomos törvények és intézetek által leghoroszabb módon öszszetsatoltatni 's egymást ugyan azon familiabeli gyermekeknek megesmérni meg kell tanulni az ő Felsége' és az öszszeszövetkezett Hatalmasságok' czélzássaik szerént, Ő Felsége a' Constitutziónak megvizsgálását országának minden tartományaiból való emberekre bízta vala, 's már most további megfontolás végett ugyan azt a' Rendek eleibeterjeszti. Tsak oly változások tétettettek az előbbeni Constitutzió, mellyeket a' környülállásoknak megváltozása szükségesképpen megkivánt; egy olyan tzikkely is ki nem hagyattatott, melly a' nemzet' jusainak bátor-ságossá való tétettetésére szükséges, sőt az ilyenek még jobban kiszélesítették, 's nyilván-ságosabban kifejeztettek. Az ítélőbirói hatalom' függetlensége megmásolhatatlan; a' lelkesméretbeli szabadság, a' legkiterjedtebb értelemben vétettette, bátor-ságossá tétett; semmi tulajdon el nem foglaltathatik (nem confiscáltathatik); a' maga folyamatajában semmi vélekedés vagy gondolkodás meg nem gátoltathatik; a' legkisebb polgárt sem lehet megakadályoztatni abban, hogy szava a' thrónusig eljuthasson. A' nép megtartja a' maga képviselőit, a' nemesség az őtet megkülömböztető minémiségeket, 's a' tartományokban lévő Rendek a' nékiek szükséges elegendő hatalmat. A' közönséges terhek a' képviselőknek helybehagyások által határozatnak - meg, 's

egyenlő módon viseltetnek; a' tett költségekről meghatározott régulák szerént való számadások terjesztetnek a' képviselő Rendek' eleibe. A' Királyi hatalomnak elég nagynak kell lenni arra, hogy a' társaság' boldogságának bátorságot szerezhessen, de nem kell oly nagynak lenni, hogy tsak egy hazafit is elnyomhasson vagy megalatsonyit-hasson.“

A' Rendek' gyűlése néhány napi tanátskozás után helybehagyván az új Constitutziót, Augustus' 21-dikén számos tagokból álló követséget küldött a' Királyhoz, annak jelentésével, hogy a' gyűlés a' Constitutziót elfogadta légyen, melly biztosság-nak a' Királytól való visszaérkezése után a' Rendek gyűlésének üléseit a' belső dolgokra ügyelő Statustitoknok, bérekesztette.

Ez a' Közönséges Rendek' gyűlése, minthogy a' tartományoknak képviselőik ez úttal, a' dolognak fontosságára nézve való tekintetből, kettőztetett számmal hivattak vala öszsze, 110 tagokból állott.

Abbee *Du-Pradt*, a' *Bonaparte'* volt udvari Prédikátora, elvesztette a' *Mechelni* Érseki megyét: de tsakugyan kapott 12,000 Frankokból álló penziót.

~~~~~

Tarlózások a' hadi mezőkről: —

Hünningen várát is feládták végezet-re a' Frantziák, melyről így irnak a' Német országi levelek: — „*Hünningen*, ez a' *Vauban'* kevély remeke, mellyel az ellenség 136 esztendőktől fogva kevélykedett, kapitulált. Ma (26-dikban) estve két kaput elfoglalnak az ostromlók, és holnap bészállanak ebbe a' Basel és Német ország' ostorába a' győzedelmesek. A' Capitulatió feltételeiből még tsak ennyit tudunk, hogy minden ott találtató hadi készületek a' győzedelmesek' tulajdonává lesznek; a' nemzeti testörző seregek elbotsáttatnak, a' regu-

ris katonaság pedig tiszteivel egyetemben a' *Ligeris* megé szállittatik. A' várnak tulajdonképpen való ostromoltatása 10 napokig tartott; az ostromló seregek vezére *János* ő Cs. Fő Hertzegsége, szép hadi dicsőséget szerzett ezen munka által magának.

Végezetre *Landau* is kifüggesztette a' Királyi fehér zászlókat. Az ott lévő katonák és polgári vezérek, azért, hogy a' Király eránt való engedelmességre való visszatéréssel ily sokáig késedelmeztek, azzal mentik a' Párisi levelek szerint magokat, hogy ők azon történetekről, mellyek a' törvényes Királyt 18-ik Lajost a' Frantzia thronusra ismét vissza hozták, nem elébb hanem csak Augustus 14-dikén estve tudósítottak. —

Itt következnek meg némelly környüállásai a' Bonaparte Anglia mellett való tartzkodásának, 's onnét való elindulásának: —

Az expeditzió, a' melly *Bonapartét Sz. Helenára* viszi 11 kisebb nagyobb hajókból áll, mellyeknek egy része katonasággal, a' más része eleséggel, 's a' szállítvány' egyéb készületeivel van terhelve; a' személyek száma kiket Bonaparte a' maga előbbeni kísérői között elvihetett, 19-re telik, mindeniket, aszszonyokat és tselédeket össze számlálván. A' hajók mind nagyon megterhelve vagynak. Tsak a' *Nordthumberlandon* 900 emberek vagynak. A' *Bellerophon* Kapitányától *Maitlandtól*, igen barátságosan butszott-el Bonaparte; kezet fogván velle, megköszönte néki hozzá mutatott barátságát. A' *Nordthumberlandon* a' Kapitány szobája közfallyal két felé lévén szakasztatva, égygyik részében Admirális *Coekburn*, a' másikban *Bonaparte* hál. Bonaparte egyebek között Anglus könyvet is sokat viszen magával, a' lévén célja, hogy ezen nyelvet, melyből már ért egy keveset, az útban még jobban is megtanúlja.

Az Anglus újágok valami leveleket

hirdettek-ki, azt erőssítvén, hogy azokat *Bonaparte* a' maga elindulása előtt a' hajón tépte széllyel 's vetette-ki a' tengerbe, de a' hol azokat a' habok oly szépen egy tsajka mellé hajtották, hogy mind kifogták az emberek 's úgy össze rakosgatták, hogy egészszen el lehetett őket olvasni. Németyek ezen levelek között még *Státus'* titkait is foglaltak magokban.

Annak a' háznak a' fa részeit, melyben *Bonaparte Sz. Helenán* lakni fog, Londonba készítik, 's hajón viszik oda; *Bonaparténak*, a' Londoni levelek szerint, a' lakhelye körül 20 földnyi (*jugerum*) föld engedtetik a' szabad sétálásra; ha meszszebb akar menni, kísérni fogják. Minthogy az Anglus Napkeleti Kompánia, kié eddig volt ez a' sziget, ezt már most egészszen által engedte az Országlószéknek, tehát oda ezután nem köthetnek-ki a' neutrális hajók. Mikor valamelly hajót arra felé közelíteni szemlélnék, *Bonaparténak* nem leszen szabad a' maga kiszabott kerületéből kilépni, valameddig a' hajót látni lehet.

A' ma kijött újságainkban olvassuk, hogy Augustus' 20-dikán ilyen proklamációt intézett a' *Párisi Prussus* Kormányozó Generális *Müfling* a' lakosokhoz: „Bankodva látja a' Párisi Kormányozó, hogy a' rosz gondolkodású emberek meg nem szünnék bántodással illetni a' Szövetségeseknek strázsaikat, és hogy az erántok eddig mutatott kedvezés és kiméllés, foganat nélkül maradott légyen. Erre nézve már most olyan parantsolat adattatott a' Szövetséges seregeknek strázsaik' eleibe *Párisban*, hogy tartsák magokat a' szokásban lévő katonai régulákhoz, az az, hogy mind azokra az emberekre, a' kik ő erántok illendő tisztelettel nem viseltetnek, őket feltett célzással megbántják, vagy pedig a' strázsaik előtt össze seregelnék azért, hogy rendeletlenséget kövessenek-el, tüzeljenek rájuk.